

Demissionair Minister D. Yesilgöz-Zegerius
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Leiden, 28 november 2023

Betreft: EU-Verordening ter voorkoming en bestrijding van seksueel kindermisbruik

Geachte mevrouw Yesilgöz,

Vanuit meerdere kinderrechtenorganisaties schrijven wij u met betrekking tot de Europese verordening om te komen tot regels ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik van kinderen in de online wereld, waarover u op 4 december in de JBZ-Raad komt te spreken. Omdat discussies vooral worden gedomineerd door privacy, end-to-end encryptie en client-side scanning, willen wij met deze brief terug naar de basis: de rechten van kinderen in de digitale wereld. Wij vragen u het belang van het kind voorop te stellen en te waarborgen dat de rechten van alle kinderen adequaat worden beschermd.

Spanningsveld

De verordening heeft impact op verschillende mensen- en kinderrechten.¹ Er bestaat spanning tussen het beschermen van de privacy van alle internetgebruikers, in het bijzonder tegen de overheid, en het misbruik van dit recht door het verspreiden en/of bezitten van seksueel kindermisbruik materiaal. Het VN-Kinderrechtencomité stelt in General Comment nr. 25 dat het recht op bescherming en het recht op privacy in evenwicht dienen te zijn. In de discussies, media en het nieuwe voorstel van de LIBE Commissie, lijkt de balans echter door te slaan naar privacy. Daarmee bestaat het risico dat online diensten routinematig worden gebruikt om schadelijk of illegaal gedrag te verbergen, zoals seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen. De overheid heeft de taak om dit te voorkomen. Onder het mom van privacy kunnen private bedrijven dus geen bescherming bieden aan hen die seksueel misbruik materiaal van kinderen maken, bekijken of verspreiden. Volgens het VN-Kinderrechtencomité moeten overheden zorgen dat er passende handhavingmechanismen zijn die in overeenstemming zijn met de vereisten inzake gegevensbescherming en -beveiliging en in evenwicht zijn met het recht op bescherming tegen schending van andere rechten van kinderen. Juist het zoeken naar dit evenwicht speelt een centrale rol in de verordening, omdat een rechter/onafhankelijke autoriteit de afweging van fundamentele rechten maakt en een toetsing doet op proportionaliteit en subsidiariteit. De verordening waarborgt daarmee dat ieders belang zorgvuldig wordt gewogen.

Belang van het kind voorop

De cijfers liegen er niet om.² Online seksueel misbruik en uitbuiting komt op grote schaal voor. Het is de digitale technologie die voor de enorme schaalvergroting zorgt en het is met technologie dat dit op grote schaal kan worden bestreden. Bij het gebruik van technologie dienen de grondrechten van alle gebruikers in acht te worden genomen, maar zoals bij alle maatregelen die ook kinderen treffen, dient het belang van het kind voorop te staan.

Toekomstbestendig

Deze wetgeving zal nog vele jaren bepalen hoe online dienstverleners de bescherming van kinderen tegen online seksueel misbruik en seksuele uitbuiting vormgeven. In de toekomst zullen nieuwe technologieën worden ontwikkeld die onder deze wetgeving zullen gaan vallen. Daarom vinden wij het belangrijk om geen technologie uit te sluiten, maar te zorgen voor goede waarborgen waarin fundamentele rechten zorgvuldig worden gewogen door een rechtelijke autoriteit. Wij vinden het daarnaast belangrijk dat er een continu proces bestaat waarin de impact van de verordening op alle kinderrechten structureel wordt onderzocht en structureel wordt getoetst of alle rechten van kinderen worden nageleefd.

---

¹ Zie uiteenzetting relevante kinderrechten in bijlage: input publieke consultatie van Defence for Children – ECPAT

² Recent onderzoek heeft aangetoond dat maar liefst 68% van de 18-jarigen als kind in Nederland op enig moment ongewenst online seksueel gedrag heeft ervaren: https://www.weprotect.org/wp-content/uploads/WeProtect_Economist-Impact_European-online-sexual-harms-study_report_Dutch-translation.pdf

Cijfers van de Nationaal Rapporteur laten zien dat 1 op 4 meisjes en bijna 1 op 10 jongens een vorm van online seksuele intimidatie meemaakt: <https://www.nationaalrapporteur.nl/publicaties/rapporten/2022/11/08/slachtoffermonitor-seksueel-geweld-tegen-kinderen>

Wij verzoeken u om de kinderrechtenbeginselen zorgvuldig te overwegen en het belang van het kind voorop te stellen.

Kinderrechten in relatie tot de digitale wereld

Belangrijke punten vanuit het relevante kinderrechtenkader zijn:

- Bij iedere beslissing dat een kind raakt staat het belang van het kind voorop. Het VN-Kinderrechtencomité wijst in het bijzonder op het waarborgen hiervan bij alle maatregelen met betrekking tot het voorzien in, regelen, ontwerpen, managen en gebruiken van de digitale omgeving (artikel 3 IVRK; CRC/GC/25, par. 12).
- Het VN-Kinderrechtencomité benadrukt het belang van een kinderrechten impact assessment (KIA) voor het waarborgen van kinderrechten in relatie tot de digitale omgeving (CRC/C/GC/25, par. 23). Een KIA is een instrument om de mogelijke impact van wet-, regelgeving, beleid, programma's, (budgettaire) beslissingen op kinder(recht)en te beoordelen en evalueren (CRC/C/GC/5 par. 45).
- Ieder kind heeft recht op bescherming tegen seksueel misbruik en seksuele uitbuiting (artikelen 19 en 34 IVRK).
- Het recht op privacy van kinderen is een fundamenteel burgerrecht (artikel 8 EVRM, artikel 16 IVRK, artikel 10 Grondwet) en omvat tevens het recht op gegevensbescherming (CRC/GC/25, par. 70).
- Inmenging in de persoonlijke levenssfeer van een kind is alleen toelaatbaar indien deze niet willekeurig of onwettig is en het recht van het kind op privacy wordt geëerbiedigd. Dergelijke inmenging moet bij wet zijn voorzien, een legitiem doel dienen, het beginsel van minimalisering van gegevens eerbiedigen, evenredig zijn en gericht zijn op de belangen van het kind, en mag niet in strijd zijn met de bepalingen, doelstellingen of oogmerken van het VN-Kinderrechtenverdrag (CRC/GC/25, par. 69 en 75).
- De staten die partij zijn hebben de plicht te waarborgen dat ondernemingen de rechten van kinderen respecteren en misbruik van hun rechten in relatie tot de digitale wereld voorkomen en herstellen (CRC/GC/25, par. 35).
- De staten die partij zijn dienen wet- en regelgeving in te stellen, te monitoren en te handhaven, gericht op het voorkomen van schendingen van het recht op bescherming tegen geweld en schadelijke en onbetrouwbare inhoud, alsook wet- en regelgeving gericht op het onderzoeken, berechten en herstellen van schendingen die zich voordoen in relatie tot de digitale wereld (CRC/GC/25, par. 37 en 54).
- Wanneer encryptie als een geschikt middel wordt beschouwd, dienen de staten die partij zijn passende maatregelen te overwegen die de opsporing en melding van seksuele uitbuiting en seksueel misbruik van kinderen of materiaal over seksueel misbruik van kinderen mogelijk maken. Dergelijke maatregelen moeten strikt worden beperkt overeenkomstig de beginselen van wettigheid, noodzakelijkheid en evenredigheid (CRC/GC/25, par. 70).
- De staten die partij zijn, moeten ervoor zorgen dat digitale technologieën, bewakingsmechanismen, zoals gezichtsherkenningsoftware, en het opstellen van risicoprofielen die worden ingezet bij het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van misdrijven, niet worden gebruikt om kinderen die verdacht worden van strafbare feiten op oneerlijke wijze te treffen, en niet worden gebruikt op een wijze die hun rechten schendt, in het bijzonder hun recht op privacy, waardigheid en vrijheid van vereniging (CRC/GC/25, par. 119).
- De staten die partij zijn, moeten wetgevende en bestuurlijke maatregelen nemen om kinderen te beschermen tegen geweld in de digitale wereld, waaronder het regelmatig toetsen, actualiseren en handhaven van degelijke wet- en regelgevende en institutionele kaders die kinderen beschermen tegen erkende en nieuwe risico's van alle vormen van geweld in de digitale wereld (CRC/GC/25, par. 82).

Wij danken u bij voorbaat voor uw aandacht voor deze kwestie en uw inzet voor de bescherming van kinderen tegen online seksueel misbruik en seksuele uitbuiting.

Hoogachtend, namens de volgende organisaties:

